

prima instanță, Judecătoria Grigoriopol
judecător: N.Costin
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău
judecători: L.Bulgac, M.Anton, G.Dașchevici

dosarul nr. 2rac-334/2017

D E C I Z I E

18 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecători

Valeriu Doagă
Dumitru Mardari, Maria Ghervas, Oleg Sternioală, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Compania de Asigurări „Auto-Siguranța”
Societate pe Acțiuni, prin intermediul avocatului Grigorii Mazarenco,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Compania de
Asigurări „Auto-Siguranța” Societate pe Acțiuni împotriva Ministerului Tehnologiei
Informației și Comunicațiilor al Republicii Moldova și Întreprinderii de Stat „CRIS
Registru” cu privire la încasarea plății restante, a penalității de întârziere și a
cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2017, prin care a fost
admis apelul declarat de Întreprinderea de Stat „CRIS Registru”, casată hotărârea
Judecătoria Grigoriopol din 26 aprilie 2016 și emisă hotărâre nouă de respingere a
acțiunii

c o n s t a t ă :

La 09 februarie 2011 CA „Auto-Siguranța” SA , s-a adresat cu cerere de
chemare în judecată împotriva Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor
al Republicii Moldova cu privire la încasarea plății restante și dobânzii de întârziere și
a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a menționat că, la 04 decembrie 2003, CA „Auto-
Siguranța” SA a încheiat cu Departamentul Tehnologiei Informației al Republicii
Moldova, contractul de colaborare, avînd ca obiect prestarea serviciilor în domeniul
asigurărilor în încăperile subdiviziunilor Departamentului din orașele Comrat,
Vulcănești și Ceadr-Lunga.

Întru executarea contractului menționat CA „Auto-Siguranța” SA, a transmis
Centrului de Documentare a Populației din Comrat (UTA Găgăuzia) trei autoturisme,
valoarea cărora urma a fi compensată din comisionul de 10 % din totalul primelor de
asigurare încasate.

Indică, că conform prevederilor contractuale comisionul era trecut la decontări
pentru micșorarea datoriei debitorului (pîrîtului).

Afirmă că din motive necunoscute în primăvara anului 2009, subdiviziunile
Ministerului Tehnologiilor Informației și Comunicațiilor al Republicii Moldova în care

erau amplasate reprezentanțele CA „Auto-Siguranța” SA au fost închise, iar locul lor a fost preluat de alți agenți economici.

Consideră reclamantul, că în astfel de circumstanțe Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor al Republicii Moldova, unilateral a reziliat Contractul din 04 decembrie 2003, avînd o datorie față de CA „Auto-Siguranța” SA pentru autoturismele transmise în mărime de 116 113,61 lei.

Dat fiind faptul că pînă la momentul înaintării acțiunii în instanță debitele restante în mărime de 116113,61 lei nu au fost plătite, iar somația din 22 februarie 2010 a rămas fără răspuns, consideră reclamantul că obligațiilor scadente urmează a le fi aplicate dobînzii pe perioada de întîrziere, iar dobînda de întîrziere în conformitate cu ratele de bază ale Băncii Naționale a Moldovei constituie 17903,76 lei, suma care în pofida tuturor solicitărilor nu a fost restituită.

Solicită obligarea Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor al RM să-i restituie suma datorată în mărime de 116 113,61 lei, dobînda de întîrziere în mărime de 17903,76 lei și cheltuielile de judecată.

La 25 ianuarie 2012, CA „Auto-Siguranța” SA a depus o cerere de recalculare a dobînzii de întîrziere, susținînd că suma dobînzii de întîrziere, care urmează a fi încasată suplimentar constituie 13201,94 lei, iar pentru întreaga perioadă 02 martie 2010 - 11 octombrie 2011 urmează a fi încasată dobînda totală în mărime de 31105,7 lei.

La 12 noiembrie 2012, CA „Auto-Siguranța” SA a înaintat o cerere suplimentară de recalcul a dobînzii de întîrziere în care a invocat că conform calculului suma dobînzii de întîrziere ce urmează a fi încasată pentru întreaga perioadă de întîrziere 02 martie 2010 - 12 noiembrie 2012 constituie 50181,72 lei.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 martie 2013 a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu ÎS „CRIS „Registru”.

Prin hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 03 decembrie 2012, acțiunea a fost admisă integral și încasat din contul Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor al Republicii Moldova în beneficiul CA „Auto-Siguranța” SA datoria în mărime de 116113,61 lei, dobînda de întîrziere în sumă de 50181,74 lei, cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 12000 lei și taxa de stat în sumă de 4988,84 lei.

La 07 decembrie 2012 Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor a Republicii Moldova a declarat apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii.

Prin cerere suplimentară CA „Auto-Siguranța” SA a solicitat încasarea dobînzii de întîrziere pentru perioada 12 noiembrie 2012-03 aprilie 2013 în mărime de 9 836,24 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2013, a fost admis apelul declarat de către Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor al Republicii Moldova, casată parțial hotărîrea primei instanțe în partea încasării dobînzii de întîrziere și emisă o nouă hotărîrea în partea dată cu privire la respingerea acestei pretenții, în rest hotărîrea primei instanțe a fost menținută.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 19 februarie 2014 au fost admise recursurile declarate de către CA „Auto-Siguranța” SA și Ministerul Tehnologiei

Informației și Comunicațiilor al Republicii Moldova, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2013 și restituită cauza la rejudecare în instanța de apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2014, a fost admis apelul declarat de către Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor al RM, casată hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 03 decembrie 2012 și trimisă cauza la rejudecare în prima instanță.

Ulterior, CA „Auto-Siguranța” SA, prin intermediul avocatului Grigorii Mazarenco a depus o cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând schimbarea calității procesuale a intervenientului accesoriu ÎS „CRIS Registru” cu atribuirea calității de copârât și încasarea în mod solidar din contul pârâților a datoriei în sumă de 116 113, 61 lei și a dobânzii de întârziere în mărime de 105 066, 86 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Grigoriopol din 06 noiembrie 2015 a fost admisă cererea CA „Auto-Siguranța” SA, fiind schimbată calitatea procesuală a ÎS „CRIS Registru” din intervenient accesoriu în copârât.

Prin hotărârea Judecătoriei Grigoriopol din 26 aprilie 2016 a fost admisă acțiunea.

S-a încasat de la ÎS „CRIS Registru” în contul CA „Auto-Siguranța” SA datoria în sumă de 116 113,61 lei, dobânda de întârziere în mărime de 105 066,86 lei, cheltuieli de asistență juridică în sumă de 12 000 lei și cheltuieli pentru achitarea taxei de stat în mărime de 6 636,30 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Grigoriopol din 26 aprilie 2016, ÎS „CRIS Registru” a contestat-o cu apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 04 mai 2017 a admis apelul declarat de către ÎS „CRIS Registru”, a casat hotărârea Judecătoriei Grigoriopol din 26 aprilie 2016 și a emis o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind depusă cu omiterea nejustificată a termenului de prescripție.

La 02 august 2017 CA „Auto-Siguranța” SA, prin intermediul avocatului Grigorii Mazarenco, a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului, recurenta a invocat că, decizia instanței de apel este eronată, nefontdată și lipsită de suport normativ, iar instanța la emiterea acesteia a apreciat arbitrar probele anexate la materialele cauzei.

Susține că la 04 decembrie 2003 CA „Auto-Siguranța” SA a încheiat cu Departamentul Tehnologiei Informației al RM un contract de colaborare având ca obiect prestarea serviciilor în domeniul asigurărilor în încăperile subdiviziunilor Departamentului din orașele Comrat, Vulcănești și Ceadr-Lunga. Întru executarea contractului menționat CA „Auto-Siguranța” SA a transmis Centrului Documentarea a Populației din Comrat (UTA Găgăuzia) 3 autoturisme, valoarea cărora urma a fi compensată din comisionul de 10 % din totalul primelor de asigurare încasate.

Conform prevederilor contractuale comisionul era trecut la decontări pentru micșorarea datoriei Departamentului.

Consideră că transmiterea/ recepționarea/ dispunerea de aceste bunuri de către ÎS „CRIS Registru” se confirmă prin scrisoarea directorului general al ÎS „CRIS Registru” nr.01/3388 din 13 decembrie 2012, precum și prin actele anexate la

materialele cauzei ce constată că 2 din cele 3 mașini au fost vândute la licitație de către ÎS „CRIS Registru”.

Susține că cerea de chemare în judecată a fost înaintată cu respectarea termenului de prescripție, deoarece începutul curgerii termenului este condiționat de rezilierea contractului, iar, odată ce în primăvara anului 2009 reprezentanțele companiei au fost închise fiind instalați alți agenți economici a generat rezilierea contractului de colaborare.

La 04 septembrie 2017 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa ÎS „CRIS Registru” copia cererii de recurs, cu înștiințarea necesității depunerii referinței.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 11 octombrie 2017 recursul declarat de către CA „Auto-Siguranța” SA, prin intermediul avocatului Grigorii Mazarenco s-a considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea pricinii în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele cauzei rezultă că, la 04 decembrie 2003, între CA „Auto-Siguranța” SA și Departamentul Tehnologii Informaționale a RM (ulterior, reorganizat în Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor al RM) a fost încheiat contractul de colaborare având ca obiect prestarea serviciilor în domeniul asigurării persoanelor fizice și juridice.(f.d.5-6, vol.I).

Totodată, conform contractului menționat Departamentul Tehnologii Informaționale a RM s-a obligat să acorde CA „Auto-Siguranța” SA locuri de muncă (oficii) în sediile subdiviziunilor Departamentului, iar CA „Auto-Siguranța” SA s-a obligat să transfere la contul Departamentului 10% din suma totală a primilor de asigurare încasate de la persoanele asigurate, sumele urmând a fi transferate lunar, până la data de 5 a lunii următoare, achitarea putea fi efectuată nu doar în bani, da și sub formă de tehnică, mijloace de transport, mobilă pentru oficii, etc (f.d.5-6, vol.I).

S-a mai stabilit că, conform facturilor din 22 ianuarie 2004, 02 martie 2005 și 02 noiembrie 2005 CA „Auto-Siguranța” SA a transmis Departamentului Tehnologii Informaționale a RM în contul achitării aferente contractului de colaborare, trei autoturisme și alte bunuri (f.d.7-9, vol.I).

Tot actele cauzei atestă că, conform actelor din 30 iunie 2004, 31 decembrie 2004, 30 decembrie 2005 și 31 decembrie 2006 semnate de CA „Auto-Siguranța” SA și Departamentul Tehnologii Informaționale a RM, restanța Departamentului Tehnologii Informaționale a RM față de CA „Auto-Siguranța” SA era 60643,77 lei, 47679,46 lei, 18530,26 lei și 157926,26 lei(f.d.12 verso, 13, 13 verso,14, vol.I).

Iar conform actului din 10 iulie 2009 semnat de către CA „Auto-Siguranța” SA restanța Departamentului Tehnologii Informației față de CA „Auto-Siguranța” SA este de 116113,61 lei (f.d.12, vol.I).

Prin notificarea-somație din 22 februarie 2010 CA „Auto-Siguranța” SA a solicitat Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor al RM achitarea datoriei în sumă de 116113,61 lei pentru autoturismele transmise (f.d.15, vol.I).

Înaintând acțiunea împotriva Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor al RM și ÎS „CRIS Registru”, CA „Auto-Siguranța” SA a solicitat încasarea datoriei restante, a penalității de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Prima instanță fiind investită cu acțiunea în cauză, a ajuns la concluzia temeiniciei acesteia.

Instanța de apel judecând apelul declarat de către ÎS „CRIS Registru” l-a considerat întemeiat, dispunând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată de CA „Auto-Siguranța” SA împotriva Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor al RM și ÎS „CRIS Registru” cu privire la încasarea datoriei restante, a penalității de întârziere și a cheltuielilor de judecată a fost respinsă ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții de Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că soluția dată de către instanța de apel este greșită.

Conform art. 267 alin. (1) din Codul civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Conform art. 272 alin. (1) din Codul civil, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Prin urmare, termenele de prescripție se referă la termenele de apărare a drepturilor civile și a intereselor protejate de lege. De pe această poziție ele sînt examinate ca perioade de timp pentru adresare în instanța de judecată cu cereri de apărare sau exercitare forțată a drepturilor sale sau a intereselor protejate de lege. Stabilirea termenilor de prescripție este îndreptată spre asigurarea funcționării normale a circuitului civil.

Reieșind din cele menționate, instanța de recurs constată că, conform ultimului act semnat de CA „Auto-Siguranța” SA și recunoscut de Departamentul Tehnologiei Informaționale din 10 iulie 2009, restanța Departamentului Tehnologiei Informaționale față de CA „Auto-Siguranța” SA este de 116 113,61 lei (f.d.12, vol.I), astfel, dreptul recurentei la acțiune a apărut la 10 iulie 2009.

Iar, actele cauzei atestă că CA „Auto-Siguranța” SA a înaintat prezenta cerere de chemare în judecată la 09 februarie 2011.

În aceste circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că CA „Auto-Siguranța” SA s-a conformat întocmai prevederilor legale și a înaintat acțiunea în termenul prevăzut de lege.

Or, instanța de apel recunoaște că ultimul act care stabilește datoria acumulată de Departamentul Tehnologiei Informaționale față de recurentă este datat cu 10 iulie 2009, însă calculează termenul de la data întocmirii primului act referitor la datoria Departamentului și anume 30 iunie 2004, invocând totodată în decizie că alte

acte/achitări prin care Departamentul Tehnologii Informaționale ar recunoaște datoria nu au fost efectuate.

Respectiv, instanța de apel a adoptat o decizie în care argumentele sunt contradictorii, iar respingerea acțiunii ca fiind tardivă în circumstanțele relevate afectează grav dreptul recurenteii la un proces echitabil.

În același timp, se reține că, instanța de apel, respingând acțiunea ca fiind tardivă, nu s-a pronunțat asupra fondului cauzei, bazându-se în exclusivitate doar pe faptul că, recurenta a omis termenul de adresare în judecată.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Compania de Asigurări „Auto-Siguranța” Societate pe Acțiuni, prin intermediul avocatului Grigorii Mazarenco.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Compania de Asigurări „Auto-Siguranța” Societate pe Acțiuni împotriva Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor al Republicii Moldova și Întreprinderii de Stat „CRIS Registru” cu privire la încasarea plății restante, a penalității de întârziere și a cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru judecarea apelului în fond.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Valeriu Doagă

judecători

Dumitru Mardari

Maria Ghervas

Oleg Sternioală

Galina Stratulat